

Д. О. Беззубов,

доктор юридичних наук, професор

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7183-5206>

С. К. Гавва,

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ОБ'ЄКТАХ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ: ПРАВОВІ РЕЖИМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mails: dbezzubov@ukr.net, sonetka001@ukr.net

***Метою** статті є комплексний правовий аналіз існуючої системи засобів державного регулювання господарської діяльності на об'єктах підвищеної небезпеки, визначення міри впливу інституціональних важелів на стан захисту господарської діяльності. **Методи дослідження:** в ході роботи використано основні наукові методи системного аналізу, формальної логіки та метод класифікацій. Метод системного аналізу застосовано відповідно для визначення сучасного стану законодавства в сфері забезпечення діяльності суб'єктів підвищеної небезпеки. Метод формальної логіки дозволив визначити наукові погляди на категорії правових режимів у сфері права. Метод класифікацій дозволив визначити шляхи подальшого удосконалення інституціональних прийомів щодо впливу на правові режими. **Результати:** дослідження питання правових режимів дозволяє визначити шляхи і методи мінімізації впливу негативних факторів і ризиків економічного середовища на стан держави. Результати дослідження, викладені в даній науковій статті, дозволяють визначити подальші кроки в дослідженні проблем правових режимів господарської діяльності. **Обговорення:** проблеми правових режимів є прикладними з позиції розвитку права сучасної держави.*

***Ключові слова:** режими господарської діяльності; адміністративний режим; небезпека; об'єкти підвищеної небезпеки.*

Постановка проблеми та її актуальність. Проблема господарської діяльності на об'єктах підвищеної небезпеки є частиною економічної сфери забезпечення суспільної безпеки.

Економічна сфера забезпечення суспільної безпеки України як система корінних, типових властивостей будь-якої країни втілює в собі всі сфери життєдіяльності й розвитку людини, суспільства, держави, нації. Загалом у цьому аспекті безпеку можна визначати як якісну характеристику об'єкта (системи), здатність об'єкта до існування, розвитку та його захищеність від внутрішніх та зовнішніх загроз. Місце, роль і пріоритет кожного елементу економічної сфери

безпеки визначаються обставинами, що реально складаються у певний період часу всередині й зовні об'єкта. Зі зміною ситуації життєвого важливого значення можуть набувати різні її властивості.

Адміністративною базою, що регламентує забезпечення економічної безпеки України, є такі: Конституція України – у ст. 17 Конституції України захист суверенітету й територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього українського народу; Закони України: «Про національну безпеку України», «Про Раду національної без-

пеки і оборони України», «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом або фінансування тероризму»; податкове та валютне законодавство; законодавство України про приватизацію, банкрутство, зовнішньоекономічну діяльність; Кримінальний, Кримінальний процесуальний, Цивільний, Цивільно-процесуальний, Митний, Бюджетний, Господарський кодекси України тощо, які безпосередньо причетні до регулювання відносин в економічній сфері; Укази та розпорядження Президента України; постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України.

При визначенні економічної сфери суспільної безпеки в частині забезпечення діяльності суб'єктів господарювання з об'єктами підвищеної небезпеки щодо національної економіки слід розмежувати категорії національної економічної безпеки держави та економічної безпеки держави.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Питання господарського права щодо забезпечення діяльності об'єктів підвищеної небезпеки розглядали відомі вчені – юристи: В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, М.І. Ануфрієв, І.В. Арістова, О.М. Бандурка, О.О. Бандурка, Ю.П. Битяк, В.Т. Білоус, І.Л. Бородін, І.С. Братков, В.М. Гарашук, І.П. Голосніченко, В.І. Грохольський, Є.В. Додін, В.О. Заросило, Р.А. Каложний, С.В. Ківалов, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, С.Ф. Константінов, В.В. Конопльов, О.В. Копац, Б.А. Кормич, М.В. Корнієнко, О.В. Кузьменко, В.І. Курило, М.Н. Курко, В.Я. Настюк, В.А. Ліпкан та ін.

Виклад основного матеріалу. Національна безпека будь-якої держави – це системна категорія права, політичної економії і політології, тісно пов'язана з категоріями територіальної єдності та недоторканності, агресії та примусу, економічної незалежності та економічного суверенітету в структурі діяльності державних інститутів.

Діяльність держави в економічній сфері спрямована на протидію економічним ризикам у суспільних відносинах.

Економічні ризики суспільства – це ризики настання несприятливих економічних умов у державі, що можуть призвести до погіршення

життя населення і негативних наслідків для національної економіки. Результатом виникнення цих ризиків можуть бути як об'єктивні причини (світові фінансові кризи, цикли в економічному розвитку), так і неправильно прийняті урядом рішення в галузі бюджетної політики (підвищення державного дефіциту) та фінансів (підвищення цін та інфляція) [1, с. 71].

Економічна сфера забезпечення суспільної безпеки України є провідною складовою національної безпеки. Вона відображає причинно-наслідковий зв'язок між економічними можливостями країни, фінансовим потенціалом окремого органу виконавчої влади та національною безпекою.

Отже, на нашу думку, економічна сфера суспільної безпеки України є акцентовано інтегрованою в систему економічної безпеки держави і повинна аналізуватися виключно як один із елементів економічної та національної безпеки держави і як елемент забезпечення захисту економіки держави. Оскільки залежність між економічною безпекою держави та економічною сферою забезпечення суспільної безпеки України є прямо пропорційною, то розгляд безпеки економіки країни є прямим шляхом визначення економічної сфери суспільної безпеки України.

У діяльності по забезпеченню суспільної безпеки України щодо економічного аспекту можна визначити формулу економічної сфери суспільної безпеки України: високий рівень економічної безпеки країни обумовлює високий рівень економічної безпеки суспільства і, відповідно, високий рівень небезпеки обумовлює високий рівень економічної вразливості всього суспільства.

Тому пропонуємо розглянути проблему економічної сфери суспільної безпеки України в аспекті загальної економічної безпеки держави як взаємозалежну та взаємно інтегровану модель забезпечення безпечних умов розвитку держави в економічній сфері.

Економічна безпека держави – це стан рівноваги та соціально-орієнтованого розвитку національної економічної системи, що досягається реалізацією сукупності форм і методів економічної політики [1, с. 98].

Державна безпека і національна безпека є однопорядковими поняттями з позиції горизонтальної структури, у вертикальній структурі державна безпека – це один із рівнів національної безпеки.

Суб'єкти господарської діяльності як суб'єкти і об'єкти підвищеної небезпеки вказані в Законі України «Про об'єкти підвищеної небезпеки», де зазначено, що: «суб'єкт господарської діяльності – юридична або фізична особа, у власності або у користуванні якої є хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки; об'єкт підвищеної небезпеки – об'єкт, на якому використовуються, виготовляються, переробляються, зберігаються або транспортуються одна або кілька небезпечних речовин чи категорій речовин у кількості, що дорівнює або перевищує нормативно встановлені порогові маси, а також інші об'єкти як такі, що відповідно до закону є реальною загрозою виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру» [2].

З точки зору національної економіки, економічна безпека суспільства являє такий її стан, за якого забезпечується захист національних інтересів, стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, здатність до розвитку та захищеність життєво важливих інтересів суспільства, нації, держави. Під життєво важливими інтересами в даному контексті розуміють сукупність потреб, які забезпечують існування та прогресивний розвиток усього суспільства.

Належний рівень економічної безпеки досягається здійсненням єдиної державної політики, що повинна бути підкріплена системою скоординованих заходів, адекватних внутрішнім і зовнішнім загрозам. Без такої політики неможливо подолати кризу, примусити працювати механізм управління економічною ситуацією, створити ефективні механізми соціального захисту населення.

Неможливо розглядати проблему адміністративно-правового забезпечення суспільної безпеки лише як сукупність нормативних актів. На нашу думку, доцільним буде також аналіз адміністративних режимів забезпечення суспільної безпеки, оскільки саме поєднання теоретичних основ і практики застосування дозво-

лить отримати найбільш обґрунтовані результати дослідження.

Вважаємо, що адміністративно-правовий режим економічної безпеки України передбачає практичну реалізацію адміністративного законодавства у сфері забезпечення національної безпеки. Якщо національна безпека України у галузі адміністративно-правового регулювання, по суті, є підсумком протидії адміністративно-правових норм шкідливим чинникам і загрозам навколишнього середовища різного походження, а закони й інші нормативно-правові акти, в яких містяться ці норми, складають адміністративно-правову основу суспільної безпеки, то засобом досягнення (встановлення і підтримки) стану суспільної безпеки у галузі адміністративно-правового регулювання виступає адміністративно-правовий режим суспільної безпеки України.

На наше переконання, адміністративно-правовий режим суспільної безпеки України є категорією, похідною від таких категорій, як «правовий режим» і «адміністративно-правовий режим».

Правовий режим, у свою чергу, є багатогранною юридичною категорією, яка розглядається вченими-юристами в кількох аспектах: як загальний адміністративний режим і як спеціальний адміністративний режим [3, с. 67].

З аналізу юридичної літератури, присвяченої проблемам правового режиму, в узагальненому вигляді можна виділити такі основні підходи до розуміння правового режиму, як сукупність правових засобів, як складова системи права і як вид правового регулювання [4].

По-перше, розглянемо думку учених, які досліджують правовий режим як певну сукупність правових засобів. Прихильники «сукупного» підходу розуміють правовий режим як елемент юридичного інструментарію, що сполучає в єдину конструкцію певний комплекс правових засобів як результат регулятивної дії на суспільні відносини системи юридичних засобів, як юридичну форму соціального режиму, як особливий порядок правового регулювання, що відображає сукупність юридичних і організаційних засобів, що використовуються для закріплення соціально-правового стану об'єктів

дії і спрямований на забезпечення їх сталого функціонування.

З позиції наведеного підходу в юридичній літературі виділяються певні особливі ознаки правового режиму, а також окремі частини (елементи) в його структурі. Наприклад, В.Б. Авер'янов відносить до особливих ознак правового режиму таке [5, с. 239]:

- правове регулювання цілеспрямовано здійснюється на користь певного об'єкту, предмету або процесу – носія правового режиму;

- сукупність використовуваних правових засобів утворює спеціальні правила поведінки, діяльності, життєдіяльності, офіційно встановлені й забезпечені системи організаційно-правових засобів;

- у правових актах закріплюється певний правовий стан об'єкту або процесу, відмінний від інших ділянок правової діяльності, що виражається в сталих взаємозв'язках носія режиму з іншими соціальними об'єктами;

- спеціально встановлені правила спрямовані на створення умов, що перешкоджають порушенню статусу носія режиму, підтримку заданих параметрів його функціонування;

- діяльність (дії) суб'єктів, що реалізують режимні правила, заснована на єдиних правових принципах, єдиних правових формах і здійснюється у точній відповідності із заздалегідь встановленим механізмом реалізації прав і обов'язків.

Елементами правового режиму з позиції забезпечення діяльності об'єктів підвищеної небезпеки, є такі: а) носії режиму (певні території, правові утворення й інститути, організації, соціальні та природно-техногенні процеси, предмети матеріального світу, адміністративна діяльність); б) режимні правові засоби (нормативні розпорядження, акти реалізації права і обов'язків суб'єктів, заходи заохочення і примусу, юридичні, санкції, методи і прийоми адміністративної діяльності); в) режимні правила (особливі поєднання правових засобів, що утворюють модель поведінки, порядок користування правами, повноваженнями, обов'язками, обмеженнями); г) суб'єкти або учасники правових режимів (фізичні та юридичні особи, пов'язані з носіями режиму, зобов'язані дотримуватися

встановлених правил, державні й муніципальні органи, що забезпечують виконання встановлених правил); д) система організаційно-юридичних гарантій, що включає перелік органів і посадових осіб, наділених повноваженнями по забезпеченню, підтримці режиму, сукупність юридичних санкцій за порушення вимог режиму, інші заходи захисту, організаційні заходи, пов'язані із встановленням режиму, інформаційно-технічні засоби.

По-друге, правовий режим розглядається деякими авторами як складова системи права. Прихильники цього підходу під правовим режимом розуміють систему правових норм, регулюючих певну діяльність різних суб'єктів, їх відносини з приводу певного об'єкта.

По-третє, правовий режим в юридичній літературі розглядається як спеціальний вид правового регулювання, виражений у своєрідному комплексі заходів – правових стимулах і правових заборонах, правових і організаційно-технічних заходах, які використовуються у сфері безпеки. Такий підхід до розуміння правового режиму називається інформаційним. Прихильники інформаційного підходу розглядають як правові засоби, що визначають правовий режим, не самі норми права, а ті заходи інформаційно-психологічної дії, які в них закріплені.

Виходячи з порівняльного аналізу викладених підходів до розуміння правового режиму, найбільш переконливим уявляється інформаційний підхід. На нашу думку, ототожнюючи правовий режим із певною сукупністю правових засобів, слід говорити про спеціальний механізм правового регулювання. Ототожнюючи правовий режим із сукупністю певних правових норм, слід говорити про спеціальний правовий інститут.

Незалежно від підходів, що склалися щодо розуміння правового режиму, адміністративно-правовий режим однозначно сприймається в юридичній літературі як один із галузевих правових режимів.

Адміністративно-правовий режим забезпечення національної безпеки – це вид режиму, за якого здійснюється діяльність щодо забезпечення суспільної безпеки та регламентується нор-

мами господарського та адміністративного права.

Основне призначення спеціального адміністративно-правового режиму, на нашу думку, полягає в забезпеченні конституційної безпеки, забезпеченні функціонування об'єктів, що являють підвищену небезпеку або мають важливе державне значення; визначенні порядку реалізації права і обов'язків, умов життєдіяльності на територіях, де проводяться спеціальні природоохоронні, санітарні, протипожежні та інші заходи, а також на територіях, що є спеціальними зонами державно-правової охорони; встановленні порядку користування предметами, що являють підвищену суспільну небезпеку або містять відомості, що складають державну таємницю; забезпеченні прав громадян і організацій в умовах надзвичайних ситуацій; нормалізації обстановки, відновленні правопорядку; створенні умов для ефективної діяльності органів виконавчої влади, результативного здійснення ними контрольних, наглядових регламентацій і повноважень.

Не беручи під сумнів викладений підхід до розуміння адміністративно-правового режиму взагалі і спеціального адміністративно-правового режиму зокрема, вважаємо за необхідне виділити адміністративно-правовий режим суспільної безпеки як структурний відособлений спеціальний адміністративно-правовий режим.

У науковій адміністративній літературі проблеми адміністративного режиму розглядають із позиції двох основних станів: загальний адміністративно-правовий режим і надзвичайний адміністративно-правовий режим. З урахуванням специфіки діяльності суб'єктів забезпечення суспільної безпеки пропонуємо виділити такі адміністративно-правові режими забезпечення суспільної безпеки, як загальний, спеціальний (режим надзвичайної ситуації або воєнного стану) і акцесорний (допоміжний) режим. Розглянемо кожен із них.

Адміністративно-правовий режим – це сукупність адміністративно-правових засобів регулювання, що проявляється в централізованому порядку, імперативному методі правового впливу та юридичній нерівності суб'єктів правовідносин.

Характерними ознаками адміністративно-правових режимів є такі: визначена спеціальними нормами права поведінка фізичних та юридичних осіб; детальна регламентація діяльності відповідних державних органів і громадських об'єднань; введення додаткових правових норм або вилучення з чинних норм; встановлення посиленого контролю у сфері дії особливого режиму і певних обмежень.

Важливе значення у здійсненні адміністративно-правових режимів мають організаційна і матеріально-технічна підсистеми. Це спеціальні режимні органи, які створюються з урахуванням змісту й особливостей того чи того адміністративно-правового режиму (прикордонні війська, митні органи) і комплектуються спеціально підготовленими особами, забезпечуються необхідними фінансовими і матеріально-технічними ресурсами.

Більшість режимів обмежують права громадян, однак вони не повинні бути надмірними і мають встановлюватися законами. За Конституцією України (статті 92 і 106) виключно законами України визначаються правові режими власності, державного кордону, воєнного і надзвичайного станів, зон надзвичайної екологічної ситуації.

Акцесорний (допоміжний) режим встановлюється в момент здійснення специфічного виду діяльності суб'єктами забезпечення суспільної безпеки щодо керованих ними систем і об'єктів впливу. Цей режим характеризується такими ознаками: інформаційно-психологічним впливом на всіх учасників процесу забезпечення суспільної безпеки; контролем за виконанням вимог безпеки, що нормативно встановлені, наданні дозволів, заборон і обмежень щодо законного використання потенційних джерел небезпеки техногенного або природного характеру та попередження правопорушень, що можуть завдати шкоди суспільній безпеці. З цієї позиції можемо говорити про те, що такий режим можна назвати адміністративно-правовим режимом забезпечення суспільної безпеки.

З аналізу законів та інших нормативно-правових актів, що складають адміністративне законодавство у сфері безпеки, можна виявити безліч різноманітних термінів, які об'єднують

(узагальнюють) в єдину конструкцію обмеження, заборони, дозволи, які визначають науково обґрунтовані й підконтрольні державі способи і прийоми попередження, виявлення і нейтралізації фізичними та юридичними особами шкідливих природних і техногенних чинників навколишнього середовища.

У науковій літературі можна знайти доволі багато категорій безпеки в різних аспектах використання, але всі вони стосуються елементного забезпечення ситуацій виникнення небезпеки і звернень громадян при порушенні встановлених прав на безпечне існування. Це, наприклад, такі терміни, як: «вимоги до продукції, процесів виробництва, експлуатації, зберігання, перевезення, реалізації, утилізації, виконання робіт або надання послуг», «санітарно-епідеміологічні вимоги забезпечення безпеки місця існування для здоров'я людини», «вимоги в галузі охорони навколишнього середовища (природоохоронні вимоги)», «вимоги охорони атмосферного повітря», «вимоги до безпечного поводження з пестицидами та агрохімікатами», «вимоги промислової безпеки», «вимоги до забезпечення безпеки гідротехнічних споруд», «вимоги пожежної безпеки», «вимоги по забезпеченню безпеки дорожнього руху», «вимоги до якості та безпеки нехарчових продуктів», «правила організації виробництва і контролю якості лікарських засобів», «вимоги до умов здійснення діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних і психотропних засобів», «державні нормативні вимоги охорони праці», «норми по забезпеченню захисту населення і території від надзвичайних ситуацій».

З аналізу обмежень, заборон і дозволів, що складають зміст перелічених категорій, зазначимо, що всі вони є сукупністю взаємопов'язаних і взаємообумовлених заходів інформаційно-психологічного характеру, так або інакше пов'язаних із діями (діяльністю) фізичних і юридичних осіб із використанням на законних підставах і за призначенням різноманітних матеріальних носіїв шкідливих природних і техногенних чинників навколишнього середовища або інших природних і техногенних джерел загрози конституційним й іншим законним інтересам особи, суспільства, держави, нації.

Об'єктами обмежень, заборон і дозволів при забезпеченні суспільної безпеки як елементу адміністративного регулювання, на нашу думку, є такі:

- продукція, виробництво, експлуатація, зберігання, перевезення, реалізація, утилізація, виконання робіт або надання послуг;

- господарська та інша діяльність фізичних і юридичних осіб, пов'язана з дією на компоненти природного середовища, природні й природно-антропогенні об'єкти;

- планування і забудова сільських поселень; відносини фізичних і юридичних осіб до продукції виробничо-технічного призначення, товарів для особистих і побутових потреб, технологій їх виробництва, потенційно небезпечних для людини хімічних, біологічних речовин і окремих видів продукції, харчових продуктів, питної води і питного водопостачання населення, атмосферного повітря в міських і сільських поселеннях, повітря в робочих зонах виробничих приміщень, житлових та інших приміщень і т. ін. [6];

- виробництво, зберігання, застосування, реалізація, знищення, ввезення в Україну, вивезення з України, розробка нових пестицидів і агрохімікатів;

- експлуатація небезпечних виробничих об'єктів;

- проектування, будівництво, введення в експлуатацію, експлуатація, реконструкція, відновлення, консервація і ліквідація гідротехнічних споруд;

- проектування, будівництво і реконструкція доріг, ремонт, виготовлення і реалізація транспортних засобів, їх складових, експлуатація транспортних засобів, технічне обслуговування і ремонт транспортних засобів, рух транспортних засобів і пішоходів;

- діяльність по виготовленню та обігу харчових продуктів, матеріалів і виробів, що контактують із харчовими продуктами у звичайних умовах їх використання;

- щодо лікарських засобів – розробка, дослідження, виробництво, виготовлення, зберігання, упаковка, перевезення, продаж, маркування, реклама, застосування і знищення лікарських засобів;

- діяльність фізичних і юридичних осіб у сфері обігу наркотичних і психотропних засобів;

- життя і здоров'я всіх працівників у процесі трудової діяльності, зокрема при проектуванні будівництва (реконструкції) та експлуатації об'єктів, конструюванні машин, механізованого й іншого устаткування, розробці технологічних процесів, організації виробництва і праці;

- поведження фізичних і юридичних осіб із предметами, процесами і явищами, що створюють пожежну небезпеку;

- надзвичайна ситуація або обстановка на певній території, що склалася в результаті аварій, небезпечного природного явища, катастрофи, стихійного або іншого лиха, які можуть спричинити або спричинили людські жертви, завдали шкоду здоров'ю людей або навколишньому природному середовищу, значні матеріальні втрати і порушення умов життєдіяльності.

На нашу думку, переліченими умовами є загальнообов'язкові правила, які дають фізичним і юридичним особам можливість здійснювати певну діяльність або окремі дії з використання на законних підставах і за призначенням предметів, явищ і процесів – техногенних і природних джерел загроз конституційним та іншим законним інтересам особи, суспільства, держави, нації.

Висновки. Діяльність суб'єктів господарської діяльності як об'єктів підвищеної безпеки є частиною регулювання господарської діяльності фізичних та юридичних осіб.

Нині в Україні сформувався масив законів і підзаконних нормативних правових актів у галузі адміністративно-правового забезпечення суспільної безпеки України, який має певну структуру і вимагає проведення систематизації.

Адміністративно-правовий режим забезпечення діяльності суб'єктів підвищеної безпеки – це закріплений в адміністративно-правових нормах комплекс заходів інформаційно-психологічного впливу на поведінку фізичних і юридичних осіб, органів державної влади і місцевого самоврядування, що визначають порядок моніторингу, прогнозування і нейтралізації загроз різного походження в усіх сферах суспіль-

ного життя, пов'язаних з адміністративних санкціонуванням діяльності фізичних і юридичних осіб щодо використання на законних підставах і за призначенням техногенних і природних джерел небезпеки, що можуть потенційно створити загрозу заподіяння шкоди об'єктам охорони забезпечення суспільної безпеки.

Література

1. Економічна безпека України: внутрішні та зовнішні чинники: навч. посіб. / Гелей С.Д., Лесечко М.Д., Малик Я.Й. та ін. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. 256 с.

2. Про об'єкти підвищеної безпеки: Закон України від 18 січ. 2001 р. № 2245-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>

3. Колодій А.М. Принципи права України: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 1998. 207 с.

4. Теорія держави і права: підручник / О.В. Петришин, С.П. Погребняк, В.С. Смородинський та ін. Харків: Право, 2015. 366 с.

5. Ліпкан В.А. Безпекознавство: навч. посіб. Київ: Вид-во Європейського ун-ту, 2003. 207 с.

6. Авер'янов В.Б. Українське адміністративне право на етапі реформування: питання нової доктрини. *Українське право*. 2005. № 1. С. 20.

References

1. Ekonomichna bezpeka Ukrainy: vnutrishni ta zovnishni chynnyky: navch. posib. / Gelej S.D., Lesechko M.D., Malyk Ja.J. ta in. Lviv: Vydavnychyj centr LNU imeni Ivana Franka, 2002. 256 s.

2. Pro objekty pidvyshhenoi nebezpeky: Zakon Ukrainy vid 18 sich. 2001 r. № 2245-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>

3. Kolodij A.M. Pryncypy prava Ukrainy: monografija. Kyiv: Jurinkom Inter, 1998. 207 s.

4. Teorija derzhavy i prava: pidruchnyk / O.V. Petryshyn, S.P. Pogrebnyak, V.S. Smorodynskij ta in. Harkiv: Pravo, 2015. 366 s.

5. Lipkan V.A. Bezpekoznavstvo: navch. posib. Kyiv: Vyd-vo Jevropejskogo un-tu, 2003. 207 s.

6. Averjanov V.B. Ukrainske administratyvne pravo na etapi reformuvannja: pytannja novoi doktryny. *Ukrainske pravo*. 2005. № 1. S. 20.

PROBLEMS OF ECONOMIC ACTIVITY AT HIGH RISK FACILITIES: LEGAL SECURITY REGIMES

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mails: dbezzubov@ukr.net, sonetka001@ukr.net

*The purpose of the article is a comprehensive legal analysis of the existing system of means of state regulation of economic activity at high risk, to determine the extent of the impact of institutional levers on the protection of economic activity. **Research methods:** in the course of work the basic scientific methods of the system analysis, formal logic and a method of classifications are used. The method of systematic analysis is used accordingly to determine the current state of legislation in the field of ensuring the activities of high-risk entities. The method of formal logic allowed to determine scientific views on the categories of legal regimes in the field of law. The method of classifications allowed to identify ways to further improve the institutional methods of influencing legal regimes. **Results:** the study of legal regimes allows to identify ways and methods to minimize the impact of negative factors and risks of the economic environment on the state. The results of the study presented in this scientific article allow us to identify further steps in the study of the problems of legal regimes of economic activity. **Discussion:** the problems of legal regimes are applied from the standpoint of the development of the law of the modern state.*

The problem of economic activity at high risk is part of the economic sphere of public safety. The economic sphere of ensuring the public security of Ukraine as a system of fundamental, typical properties of any country embodies all spheres of life and development of man, society, state and nation. In general, in this aspect, security can be defined as a qualitative characteristic of the object (system), the ability of the object to exist, develop and protect it from internal and external threats. The place, role and priority of each element of the economic security sphere is determined by the circumstances that actually develop over a period of time inside and outside the facility. As the situation changes, its various properties may become vital.

From the point of view of the national economy, the economic security of society is its state, which ensures the protection of national interests, resilience to internal and external threats, the ability to develop and protect the vital interests of society, nation and state. Vital interests in this context are understood as a set of needs that ensure the existence and progressive development of society as a whole.

An adequate level of economic security is achieved through the implementation of a unified state policy, which must be supported by a system of coordinated measures adequate to internal and external threats. Without such a policy it is impossible to overcome the crisis, to force the mechanism of economic management, to create effective mechanisms of social protection.

The activities of economic entities as objects of increased danger are part of the regulation of economic activities of individuals and legal entities.

At present, Ukraine has formed an array of laws and bylaws in the field of administrative and legal support of public safety of Ukraine, which has a certain structure and requires systematization.

The administrative and legal regime for ensuring the activities of high-risk entities is a set of measures of information and psychological influence on the behavior of individuals and legal entities, public authorities and local governments, which determine the procedure for monitoring, forecasting and neutralizing threats of various origins. in all spheres of public life related to the administrative authorization of the activities of individuals and legal entities for the legal use and designation of man-made and natural sources of danger that could potentially pose a threat of harm to public safety facilities.

Key words: *modes of economic activity; administrative regime; danger; high-risk objects.*

Стаття надійшла до редакції 10.06.2022